

קול צופיין

קול צפ"ן נשא קול יחדו ירננו

יולי 2017
745

היי שרה תשע"ה השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו זצוק"ל**

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

זֶה בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם עלייה להר הבית בימינו

את עברו הגדול בתור מייסד הישוב, ובשוגג או בדרך שהכל הוא בשגגה בא מעשה לידו, וד' הטוב יכפר" (אגרות הראיה ב, רפ"ה).

מקווה לחיילים ולשוטרים

למרות שהרב זצ"ל סבר שאין לעלות להר הבית לעת עתה, הוא היה מחזק בפועל את ידי החיילים והשוטרים הנמצאים שם להגן על ישראל ולהגן על המקום. הוא היה אומר להם כי הם מקיימים מצווה גדולה בהיותם שומרים ומגנים על ישראל מהערבים שיושבים בהר, ולפעמים אף זורקים אבנים על היהודים המתפללים בכותל המערבי.

ב"קול צופיין" (מטות מסעי תשס"ב) כתב הרב זצ"ל כי עלייתם של החיילים והשומרים הללו היא במסגרת כיבוש ארץ ישראל, והם עושים בכך מצווה גדולה. הרב זצ"ל גם סיפר על הרה"ג יהודה מאיר גץ זיע"א שתקן מקווה מיוחד לחיילים ולשוטרים והדריך אותם באילו מקומות מותר להם להיות ובאילו מקומות מותר רק בעת פיקוח נפש.

שועלים הלכו בו

בָּאוּ גוֹיִם בְּנִחְלָתָךְ טָמְאוּ אֶת הַיָּבֵל קִדְשְׁךָ

מו"ר אבא מרן הרב אליהו זצוק"ל היה אומר כי כשאנו רואים "גוים באו מקדשה, אָשֶׁר צִוִּיתָהּ לֹא יָבֹאוּ בְּקֶהֱל לָךְ" (איכה א י), אנחנו מרגישים את הצער הגדול והנורא של השכינה. הכאב הזה מעורר אותנו לתשובה. כי בסופו של דבר זו אשמתנו. "אֲשַׁמְנוּ מִכָּל עָם. בּוֹשְׁנוּ מִכָּל גּוֹי" בשעה שאנו רואים את "זָבוּל מִקִּדְשֵׁנוּ חָרַב בְּעוֹנֵינוּ". שבמקום המקודש ביותר ב"פי אֲדָמְנוּ" יושבים זרים ונכרים (יהזקאל מג).

לדעת מרן הרב אליהו זצוק"ל, הסיבה שאנחנו לא עולים עכשיו להר היא בגלל עיכובים הלכתיים של טהרה וגבולות. אבל ברור הוא שהעיכובים הללו לא מתירים לישמעאלים לעלות להר הבית. שהרי אם לנו הדבר אסור, ק"ו בן בנו של ק"ו שלעריבים אסור להתקרב למקום המקודש הזה ולדרוך עליו כלל.

איסור עלייה מתוך קדושה

לא מוותרים על הר הבית

בימים אלו חוזר ומתעורר הדיון בנושא הר הבית ומקום המקדש. הערבים טוענים שמטרנתנו היא לבנות שם את בית המקדש, ולכן הם פתחו במאבק. הם מנסים למנוע מיהודים כל קשר להר הבית. למקום המקודש ביותר לעם ישראל. וכשיהודים כבר עולים להר, הם לא בוחלים בכל דרך כדי למנוע מהם לומר תפילה, אפילו לא בלחש.

הערבים אומרים שמעולם לא היה בית מקדש על הר הבית. היהודים שמנסים לסייע לערבים משתמשים לשם כך באיסור עליית יהודים להר הבית. ואולם מעיון בדברים שכתבו הרבנים בנושא איסור עלייה להר הבית עולה שהאיסור הוא לא מתוך ויתור על הר הבית ומקום המקדש חלילה, אלא מתוך יחס של קדושה עילאית לקודש הקודשים.

מונטיפיורי בקודש הקודשים

אנשים נמנעים מלעלות להר מתוך חובת הזהירות היתרה שלא לפגום בקודש הקדשים, שמא איננו ראויים למקום כל כך קדוש. בשו"ת "מלכי בקודש" (ח"א מג) מובא המעשה עם השר משה מונטיפיורי ז"ל שבא לירושלים בשנת התרכ"ז יחד עם רבו, הרב ד"ר לוי ז"ל. בהיותו של אותו רב הם נכנסו למקום המקדש עם תיבה סגורה, וכנראה היו גם בקודש הקדשים בטעות (נראה שהסתמכו בטעות על דעת הראב"ד). כשנודע הדבר ברבים, נידה אותו ר' יוסף משה מליסא בשופרות בחוצות ירושלים.

בהיות השר ירא ה' מאוד, פנה יחד עם רבו אל רבני ירושלים, והתנצלו כי עשו זאת בתום לבב על-פי היתר רבו. פייסו אותם רבני ירושלים, ואמרו להם כי חרמו של ר' יוסף משה אינו חרם, וכי הוא שוטה ולא אחראי על מעשיו, ואל יחושו לנידויו.

על מעשה זה כותב מרן הרב קוק זצוק"ל: "לבי נמוחץ מאוד, מפני חלול השם של היותו במקום המקדש, וביותר על מה ששום איש לא העיר אותו שהוא דבר אסור. פגימה אחת בקדושת מקום בית חיינו, עולה לנו על כל מליונים של ישובים מעשיים. ואף על פי שלא הפסיד בכל זאת

זכה ובהשפעתו נבנתה ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה, וכשבנו אותה הקפידו שמבית הכנסת ומבית המדרש יראו את הר הבית, ובעונות המבנה המפואר הזה נהרס עד היסוד ע"י הירדנים בשנת תש"ח, ועתה זכינו לבנינו מחדש בחסדי ה' עלינו".

תפילת הרמב"ם במקום המקדש

ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי בו

על התפילה במקום הקדוש ניתן ללמוד מהרמב"ם שעלה לירושלים בשנת דתתקכ"ו וכך כתב: "וביום שלישי בשבת ארבעה ימים לירח מרחשון שנת שש ועשרים ליצירה יצאנו מעכו לעלות לירושלים תחת סכנה, ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי בו" (ספר חרדים. תשובה פד). המילים "הבית הגדול והקדוש" מזכירות לנו את בית המקדש, כך אנו קוראים לו בכל ברכת המזון: "הבית הגדול והקדוש שנקרא שמוך עליו".

באגרת לרבי יפת הדיין מעכו כתב הרמב"ם: "שאני הוא ואבא מארי זצ"ל ואתה, ארבעתנו הלכנו בבית ה' ברגש וכו'" (תשובות הרמב"ם ואגרותיו ח"ב ל:ז). בדבריו אלה רמזו הפסוק מתהילים: "בבית אלקים נהלך ברגש". ובגמרא (יומא כד ע"ב) נזכר פסוק זה על העזרה שבמקדש, שכאשר נמצאים בתוכה צריך להיות בהתרגשות גדולה.

תפילה בהר הבית בימות הראשונים

על בית-כנסת בהר הבית בתקופת הרמב"ם ניתן ללמוד מדברים שכתב רבי אברהם בר' חייא הנשיא בספרו "מגילה המגלה" על מקום המקדש: "בתפילה כשהחריבוהו הרומיים לא היו מונעים את ישראל מלבוא אליו ולהתפלל בתוכו (כמו המעשה על רבי עקיבא ורבי גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע שראו את השועל יוצא מקדוש הקדשים - מכות כד ע"ב). וכמו כן היו מלכי ישמעאל נוהגים עימם מנהג טוב והרשו לישראל לבוא אל הבית ולבנות בו בית תפילה ומדרש, והיו כל גלויות ישראל הקרובים אל הבית עולים אליו בחגים ובמועדים ומתפללים בתוכו, ומעמידים תפילתם כנגד תמידין ומוספין.

"ועל המנהג הזה נהגו כל ימי מלכות ישמעאל, עד שפשטה על הבית מלכות אדום הרשעה והסירה את מלכות ישמעאל מעליו וכו', והסירו התמיד, שמועו את ישראל מלהתפלל בבית ולקיים בו מצות תפילה אשר היא כנגד התמידין, כי מיום שנברו אלו הרשעים על הבית לא הניחו ישראל לבוא בתוכו, אף איש אחד יהודי אינו נמצא בירושלים בימים האלה". כוונתו של רבי אברהם הנשיא היא לצלבנים הנוצרים שכבשו את ירושלים ושחטו את כל היהודים שחיו בתוכה אחרי שהרגו את כל היהודים שנקרו בדרכם.

המקדש חרב, הקדושה לא

יש שואלים איך הרמב"ם נכנס למקום המקדש. הרי הוא עצמו פסק בהלכותיו שאסור ללכת במקום ההיכל והמזבחות, וזה לשונו: "אף על פי שהמקדש היום חרב בעונותינו, חייב אדם במורא כמו שהיה נוהג בו בבנינו, לא יכנס אלא למקום שמוותר להיכנס לשם, ולא ישב בעזרה, ולא יקל ראשו כנגד שער המזרח" (הלכות בית הבחירה ז:ז).

כל זה בגלל שלדעתו קדושת ירושלים והמקדש לא בטלו אפילו שנחרבו: "לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה, ושכינה אינה בטלה. והרי הוא אומר: 'השימותי את מקדשיכם', ואמרו חכמים: 'אף על פי ששוממין - בקדושתן הן עומדין'. וצריך לומר שהרמב"ם לא נכנס למקומות שאסורה כניסה אליהם אלא למקום שמוותר, וכדלקמן (רמב"ם הלכות בית הבחירה ו, יד. וע"פ שהראב"ד חלק וכתב: 'הנכנס עתה שם - אין בו כרת'. כל הפוסקים אימצו את פסק הרמב"ם - מגן אברהם תקס"א ס"ב. פאת השולחן גח. 'משנה ברורה תקס"א ס"ה. ה. עוד כתב הרב קוק זצ"ל שגם לראב"ד יש איסור כניסה לבית המקדש, אע"פ שאין בו איסור כרת).

כך כתב הרב זצ"ל להרה"ג זלמן קורן שליט"א: "אולם אני על משמרת אעמודה, היינו, אנו רואים בעין כיצד שועלים הלכו בו, כיצד מקום שנאמר בו 'והזר הקרב יומת' הולכים בו זרים ומחללים אותו. וכבר הז"ל גזרו על כל העובים 'בזבים', ואסורה להם הכניסה למקום הקדוש והמקדש ולעוד מקומות שמוותר לישראל טהור להכנס ואפילו בזמן הזה. ועל כן חובה קדושה מוטלת על מי שיבדו למנוע מצב עגום זה. ואפי' ע"י פרוסום הענין שהם עוברים על איסור. ואין לחשוש ממה שיאמרו וכו'".

על זה בדיוק בוכה ירמיהו הנביא (איכה ה' ז): "על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו: על הר ציון ששקם שועלים הלכו בו". את הפסוק הזה אנו אומרים בבכי בכל תיקון חצות בדמעות שלישי.

בית-כנסת על הר הבית

בהתאסף ראשי עם על ההר

מרח"ה"ג אליהו זצוק"ל כתב לכמה רבנים וגם פרסם ב"תחומין" (ג, עמ' 423) כי לדעתו יש לבנות בית-כנסת על הר הבית במקום שאין עליו מחלוקת שהוא מותר בכניסה לישראל. "רצוי לחשוב על בנין בית כנסת במקום המותר לכל הדעות כדי שיתאספו בו ראשי עם ועדה בתפילה ותחינה כמו שהיה בזמן הרמב"ם".

כן הוא כותב להרה"ג ר' זלמן מ. קורן שליט"א: "אודות כניסת ישראל עם הגבלות מסוימות כמו שכת"ר מציע, זה טוב ויפה אם תהא לנו שליטה מוחלטת על המקום ועל הבאים ובכלל בני ברית. אולם לפי המצב הנוכחי חוזר אני כל הכתוב לענ"ד על הצעתי והיא לבנות בית כנסת ומקום לתורה ולתפילה בשטח שמוותר להכנס אליו. והכניסה והיציאה תהא מבוקרת שאין אפשרות ללכת יותר ממקום המותר, ובוהא אנו לא גורמים לאחרים לדרוך על מקום אדמת קודש".

קפיצת הדרך לתפילה במקום המקדש

תפילה במקום קדוש היא חשובה ביותר. יעקב אבינו היה בדרכו להקים את בית ישראל. כשהגיע לחרון נזכר שלא התפלל בהר המוריה, במקום שבו התפללו אבותיו. הוא עדיין לא ידע את גודל ערכו של המקום הזה, ובכל זאת החליט לחזור את כל הדרך הארוכה הזאת כדי להתפלל שם. נעשה לו נס וקפצה לו הדרך. שואל רש"י בשם חז"ל: "וכשעבר יעקב אבינו על בית המקדש מדוע לא עיכבו שם?" ותשובתם: הוא לא נתן לבו להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, ומהשמים יעבדוהו? רק כשנתן דעתו לחזור - עזרו לו מהשמים ו"קפצה לו הארץ".

על כן כתב בעל הבן איש חי בספרו: "וטוב שיתפלל אדם במקום המקודש ביותר" (ב"א ויקרא יג). ובספרו "עוד יוסף חי" (יתרו ב') כתב: "בית הכנסת שהוא תוך חומת ירושלים, מקודשת יותר ממקום שהוא חוץ לחומת ירושלים, דכן שנינו במשנה דעשר קדושות הן במס' כלים פ"א. לפנינו מן החומה מקודש מהם שאוכלים שם קדשים קלים ומעשר שני. הר הבית מקודש ממנו וכו'".

קרבה להר הבית, קרבה לשער השמים

ממשיך הבן איש חי וכותב: "ולכן בודאי בית הכנסת ובית המדרש שהיא בנויה עתה קרוב וסמוך להר הבית, היא מעולה ומקודשת יותר כיון שהיא סמוכה וקרובה לשער השמים. וכל שכן אם העומדים שם יכולים לראות ממנה קרקע בית המקדש מן החלונות שבה הרי זו מעולת יותר ויותר, ואשרי הזוכה להתפלל שם ולעסוק בתורה במדרש הבנוי שם".

ובאותו עניין כתב מו"ר הרב זצ"ל בספר הלכה: "שמענו ממוגידי אמת שאגון עוזנו ותפארתנו הרב בן איש חי זצ"ל השפיע על הנדיב יוסף אברהם שלום ז"ל להוציא הוצאות עצומות ולהשתדל בהרבה השתדלויות כדי שיבנה מדרש ובית כנסת שמשם יראו את קרקע הר הבית. ולבסוף

מי יודע אם הצרות המתרגשות ובאות על עם ישראל בדורנו לא נובעות מזה שאנו אדישים לנושא הר הבית. לכן מן הראוי שרבני ישראל יתאגדו אגודה אחת לעורר הציבור לפעילות בנושא"

עשר קדושת הן

מה הם המקומות שאסור להיכנס אליהם? המשנה במסכת כלים (א) מדברת על "עֶשְׂרֵי קְדוּשׁוֹת". היא מסבירה שאסור לישראל להיכנס לכל מקום בהיכל. גם כוהן לא רשאי להיכנס למקום קודש הקדשים, מלבד כוהן גדול ביום הכיפורים. כך מובא במשנה שם: "הַר הַבְּיָתָה מְקֻדָּשׁ מִמְּנוֹ (מירושלים), שְׁאִין זָבִים וְזָבוֹת נְדוּת וְיוֹלְדוֹת נִכְנָסִים לָשָׁם. הַחֵיל (הגדר סביב העזרה) מְקֻדָּשׁ מִמְּנוֹ, שְׁאִין גּוֹיִם וְטָמְא מוֹת נִכְנָסִים לָשָׁם.

"עֶזְרֵת נְשִׁים מְקֻדָּשֶׁת מִמְּנוֹ, שְׁאִין טָבוֹל יוֹם נִכְנָס לָשָׁם, וְאִין חַיִּים עֲלֶיהָ חֲטָאָת. עֶזְרֵת יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת מִמְּנָה, שְׁאִין מְחַסֵּר פְּפוּרִים נִכְנָס לָשָׁם, וְחַיִּין עֲלֶיהָ חֲטָאָת. עֶזְרֵת הַכֹּהֲנִים מְקֻדָּשֶׁת מִמְּנָה, שְׁאִין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לָשָׁם אֶלָּא בְּשַׁעַת צְרֻכֵיהֶם, לְסַמְיָה לְשַׁחֲיָטָה וְלִתְנֻפָּה.

"בֵּין הָאוּלָּם וְלִמְנַחֵם מְקֻדָּשׁ מִמְּנָה, שְׁאִין בְּעֲלֵי מוֹמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִים לָשָׁם. הַהֵיכָל מְקֻדָּשׁ מִמְּנוֹ, שְׁאִין נִכְנָס לָשָׁם שְׂלֵא רְחוּץ דְּיָמִים וְרַגְלָיִם. קֻדְּשׁ הַקְּדוּשִׁים מְקֻדָּשׁ מִמְּנָה, שְׁאִין נִכְנָס לָשָׁם אֶלָּא כִּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַפְּפוּרִים בְּשַׁעַת הָעֵבֶדְהָ" (עיין רמב"ם בית הבחירה ז טו). כל הקדושות הללו נמצאות היום, אף שאין שם היכל ועזרות וחיל והר הבית.

מה נורא המקום הזה

המציאות הזאת מבלבלת מאוד. מצד אחד - המקום קדוש בקדושה הכי עליונה שיכולה להיות. קודש קדשים. יותר מספר תורה וממוזזה. הקדושה הכי עליונה שיש למציאות חומרית בעולם הזה. מצד שני - המקום נראה הפוך לגמרי. לא רואים בית מקדש, לא רואים כוהנים בעבודתם. רואים מסגד וערבים וערביות שמקבלים כסף על מנת לקלל ולבזות.

הניסיון מוכיח שהמציאות ההזויה על ההר, המציאות המבלבלת, גורמת לאנשים לטעות ולהיכנס למקומות שאסור להיכנס אליהם. וכבר ראינו כמה זה חמור. אין זו פגיעה בקודש רגיל. זו פגיעה בקודש הקדשים. על כן הזהירות היתירה. אולי זאת הסיבה לאיסור שחכמים אימצו במשך הדורות לא לעלות על ההר.

על זה יעקב אבינו ירא מאוד ואומר: "יִיבְרָא וַיֹּאמֶר: מַה נִזְרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה אִין זֶה פִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים זֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם". הוא מעיד על עצמו שהתבלבל ממראה עיניו ואומר: "אֶכֶן יֵשׁ ה' בַּמְּקוֹם הַזֶּה וְאֶנְכִּי לֹא יָדַעְתִּי".

גבולות המקדש וההר בימינו

כיפת הסלע - אבן השתייה

איפה נמצאים במקומות הקדושים הללו היום? הרדב"ז בתשובותיו (ה"ב ס' תרצה. וס' תרמ"ח) כותב: "כי הדבר ברור שתחת הכיפה, שם אבן השתייה בלי ספק, הנקרא אצלם אלסכ'רא". וכן הוא כותב "אין ספק כי האבן הזאת אשר תחת הכיפה היא אבן השתייה אשר עליה היה הארון בבית קודש הקדשים לצד מערב".

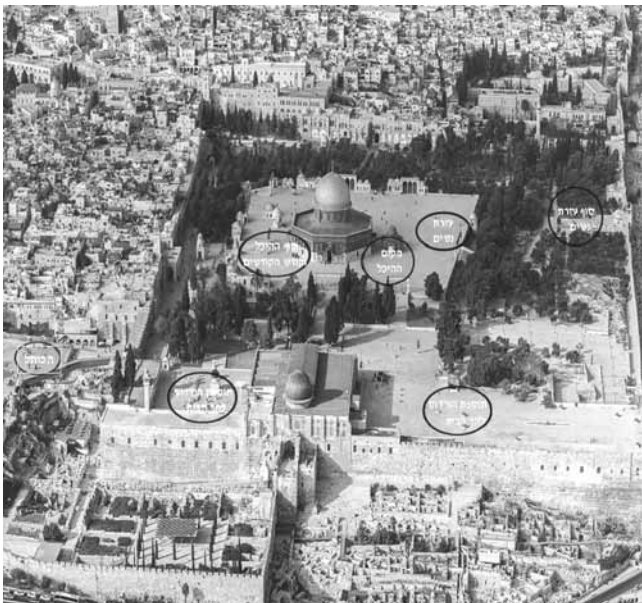
כך כותב גם רבנו עובדיה מברטנורה, שהיה חי בירושלים (נקבר מול מעין השילוח): "גם חקרתי על אבן השתייה ששם היה הארון מונח, ורבים אומרים כי היא הכיפה ההיא" (איגרות ארץ ישראל עמ' 134. איגרת משנת רמ"ח).

הרב זלמן קורן בספרו "חצרות בית ה'", כותב שלא ייתכן כלל שקודש הקדשים נמצא במקום אחר, משום שזה המקום הכי גבוה בהר של סלע טבעי, ובמשנה מפורש שקודש הקדשים היה במקום הכי גבוה. על זיהוי זה סמכו כל גדולי ישראל החתם סופר (שו"ת חת"ס י"ד ס' רל"ו), החפץ חיים (ליקוטי הלכות וביחס פרק איזה מקומן עמוד לד), והחזון אי"ש (אבן העזר ס' ב' ס"ק ז').

מידות הר הבית

אם יודעים איפה היה קודש הקדשים, אפשר לדעת בדיוק איפה היה כל דבר במקדש. המשנה במסכת מידות מביאה את המידות המדויקות של כל מקום ומקום. לעומת זאת אפשר לדעת רק בקירוב את גבולות הר הבית. שהרי המשנה במידות (ב א) אומרת: "הַר הַבְּיָתָה הָיָה חָמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה עַל חָמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה, רָבּוּ מִן הַדְּרוֹם, שְׁנֵי לוֹ מִן הַמְּזָרָת, שְׁלִישִׁי לוֹ מִן הַצָּפוֹן, מְעוּטָו מִן הַמְּעַרְב". כמה זה רבוב וכמה זה מיעוט?

בכל מקרה אנו לומדים שהעזרות וההיכל לא היו באמצע הר הבית. אלא ש"המרחק שבין חומת הר הבית ובין חומת העזרה מצד דרום יותר מן המרחק שביניהם מצד מזרח, והמרחק המזרחי יותר מן הצפוני, והצפוני יותר מן המערבי". ובכל זאת אפשר לדעת איפה בוודאי לא היו המקומות המקודשים.

התמונה ניתנה באדיבות "מפעל משנה תורה" - המהדורה המבוארת המנגישה את לימוד הרמב"ם, מתוך נספח 'העלייה להר הבית' שבכרך 2 (ספרי המקדש והטהרה), טל. 077-4167003.

הוספת הורדוס להר הבית

יוסף בן מתתיהו, בספרו "תולדות מלחמת היהודים עם הרומאים" (ספר א, כא,א), כותב כי הר הבית של ימינו הורחב ליותר מחמש מאות אמה על חמש מאות אמה, והוא כמעט כפול בגודלו. בימינו הר הבית כפול בגודלו ממה שכתוב במשנה, ואפשר לראות את ה"תפר" בין הר הבית המקורי לבין התוספות של הורדוס.

לכאורה להורדוס לא הייתה סמכות לקדש מה שלא היה מקודש. שהרי שנינו במשנה (שבועות ב) "אִין מוֹסְפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעִזְרוֹת אֶלָּא בְּמִלְךָ וְנִבְיָא וְאוֹרִים וְתַמִּים וְבִסְנֵהֲדָרִין שֶׁל שְׂבָעִים וְאֶחָד וּבִשְׁתֵּי תוֹדוֹת וּבִשְׁתֵּי בֵּית דִּין מְהֻלְכִין וּשְׁתֵּי תוֹדוֹת אֶחָדֵיהֶם, וְכָל יִשְׂרָאֵל אֶחָדֵיהֶם".

כדי שהורדוס יוכל להרחיב את שטח הקדושה של הר הבית הוא היה צריך להיות מלך על-פי גדרי ההלכה, והוא לא היה. ואפילו אם היה נחשב כמלך, ספק אם מלך יכול להרחיב את הר הבית. שהרי לפי לשון הרמב"ם מלך יכול להרחיב רק את שטח העזרות ואת שטח העיר, לא את שטח ההר.

עוד כתב הרמב"ם (הלכות בית הבחירה ו) "כל מקום שלא נעשה בכל אלו וכסדר הזה - אין קדוש גמור.

אפילו עזרא הסופר לא היה יכול להוסיף מקום של קדושה. וכך ממשיך הרמב"ם: "זוהו שעשה עזרא שתי תודות? (והרי לא היה מלך?) 'זכרון' הוא שעשה. לא במעשיו נתקדש המקום. שלא היה שם לא מלך ולא אורים ותומים. ובמה נתקדשה? בקדושה ראשונה שקדשה שלמה, שהוא קידש העזרה וירושלים לשעתן וקידשן לעתיד לבא". אם עזרא לא היה יכול להוסיף - כל שכן שהורדוס לא יכול להוסיף בקדושה, שהוא לא היה מלך ולא היו לו אורים ותומים וכל הנדרש במשנה.

הוכחה נוספת היא מר' אליעזר בן יעקב, שהוא התנא דמסכת מידות (יומא טז), והוא חי אחרי החורבן ואחרי הורדוס, ואף על פי כן כתב במשנה: "הר הבית היה ת"ק אמה על ת"ק אמה". אמנם לחומרא נוהגים להורות לשוטרים ולאנשי הביטחון שלא להיכנס גם לשטח ההרחבה של הורדוס רק אחרי טבילה.

(ראה מאמרו של הרב יצחק שילת שליט"א על מיקום הר הבית ובניית בית-כנסת על ההר. <http://www.ybm.org.il/hebrew/LessonArticle.aspx?item=3077>).

סיפורים על הרב זצ"ל

כוח ייענה בכוח

בחג הסוכות תשמ"ח שמע הרב זצ"ל כי ערבים מתפרעים וזורקים אבנים וסלעים על המתפללים בכותל המערבי. מה עושה מפקד משטרה שלא רוצה להתעמת עם הערבים המתפרעים? ובכן, הוא מפנה דווקא את המתפללים מהכותל ומכניסם למנהרות. המתפרעים, שקיבלו עידוד ממקור לא צפוי, המשיכו לזרוק אבנים על הכותל באין מפריע.

בינתיים התקשר מאן דהוא אל הרב מרדכי אליהו זצוק"ל וסיפר לו שהמתפללים סולקו מהכותל. הרב לבש מיד את הגלימה שלו ונסע למקום. הוא עבר דרך השומרים והחיילים, שלא העזו לעצור בעדו, והחל לפסוע לבדו אל הכותל עטוף בגלימה. החיילים שבמחסום הזעיקו במהירות את המפקד האחראי ודיווחו לו שהרב מרדכי אליהו זצוק"ל מתקרב לכיוון הכותל, למקום הסכנה, והם לא יכולים לעצור בעדו. המפקד נועק לעצור בעד הרב שלא יגיע למקום שזורקים בו אבנים וסלעים.

אמר לו הרב: אני הולך לכותל להתפלל. תפקידך לעצור את הפורעים המפגעים ולא אותי. הם האשמים - תטפל בהם.

המפקד, שהבין את הטעות בגישה של המשטרה, הבטיח לטפל בפורעים. אלא שהוא ביקש מהרב שיפסע לאט אל הכותל, כדי שהוא יספיק להרחיק את המתפרעים מההר. הוא נתן הוראה לחיילי המג"ב שהיו על ההר להרחיק בכל מחיר את המתפרעים שזרקו אבנים על המתפללים בכותל, והמחיר ששילמו המתפרעים היה קשה מאוד.

הרשעים שנשכחו במזימתם החלו להתכבין, כדרכם. אלא שבמקום לזרוק אותם לכל הרוחות, הקימה המשטרה ועדת חקירה שתבחן את פעולות השוטרים והחיילים. אותו מפקד שהרחיק את המתפרעים בא אל הרב בבקשה להצילו מיד אחיו החלשים, ואולם הרב הרגיע אותו ואמר לו שהוא וחייליו עשו מצווה גדולה והם לא צריכים לחשוש כלל. ועדת החקירה בדקה והחליטה שכל השוטרים והחיילים פעלו כדיון וכולם יצאו נקיים. אבל הרשעים לא הסתפקו בזה ופנו למועצת הביטחון של האו"ם בבקשה להעניש את החיילים. גם שם הוחלט על ועדת חקירה, אלא שישראל הודיעה שהיא לא תשתף פעולה. לבסוף לא נשלחה שום ועדה, וישראל עושה חייל.

מזן הרב זצ"ל כותב, כי הדרך הטובה ביותר להקים את בית המקדש היא לעורר את הלבבות לחיוניות ולערך של בית המקדש. כך כתב מזן הרב אליהו זצוק"ל ב"קריאה לרבני ישראל" בשנת תש"ם: "רבנים נכבדים, הר הבית ששוחרר בישועת ה' במלחמת ששת הימים עומד עדיין בשממונו כאילו שדבר לא קרה. ידועים דברי הרמב"ן בפירושו לתורה, שהקצף שהיה על ישראל בימי דוד המלך, משום שהעם לא התעורר לבנין בית המקדש.

"מי יודע אם הצרות המתרגשות ובאות על עם ישראל כדורנו לא נובעות מזה שאנו אידישים לנושא הר הבית. לכן מן הראוי שרבני ישראל יתאגדו אגודה אחת לעורר הציבור לפעילות בנושא הר הבית והכנת הלבבות לבנין בית המקדש. כולנו מתפללים ונושאים עינינו שיבנה עוד בזמננו אנו. ובזכות התעוררות זו תבוא סיעתא דשמיא להחשת גאולתנו ופדות נפשינו בקרוב בימינו. אמן." (את מכתבי הרב אליהו זצ"ל אפשר לראות באתר:

(http://lamikdash.blogspot.co.il/2010/06/blog-post_08.html)

הואיל ואתם מתעסקין בו, כאילו אתם בונין אותו

בשיעור זה אנו עוסקים בנושא בית המקדש, ובכך ממלאים את צוואת הרב זצ"ל. זה הנושא הקדוש ביותר והחשוב ביותר בעם ישראל. המקום שהקב"ה אומר עליו: "היו עיני ולבי שם כל הימים". המקום שיביא שלום לעולם. יביא ברכה ושפע רוחני וגשמי. יביא מרפא לכל החולאים.

כשהקב"ה מראה ליחזקאל את צורת בית המקדש, הוא אומר לו שצריך ללמוד על כך: "בְּן אֶדָם רָאָה גְּעִינֶיךָ וּבְאֶגְיֶיךָ שָׁמַע וְשִׁים לָפֶד לְכָל אֲשֶׁר אָנִי מְרַאָה אוֹתְךָ כִּי לְמַעַן הִרְאִיתִיךָ הִבְאִיתִי הֵנָּה. הֲגַד אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶתֶּה רָאָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל מ).

"אמר יחזקאל לפני הקב"ה: רבש"ע. עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאנו, ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית וְקִתְבְּ לְעֵינֵיהֶם וְיִשְׁמְרוּ אֶת כָּל צִוְיֹתָי וְאֶת כָּל חֻקֵּיהֶם. וכי יכולין הן לעשות? הניח להם עד שיעלו מן הגולה ואח"כ אני הולך ואומר להם. אמר לו הקב"ה ליחזקאל: ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל? אמר לו הקב"ה: גדול קרייתו בתורה כבנינה. לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה ובשכר קרייתו שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליהם כאלו הם עוסקין בבנין הבית" (תנחומא ויקרא, צו ד).

יהי רצון שנוכה לקיים בנין בית המקדש כמשו. ולא רק "כאילו אתם בונין אותו" (ויקרא רבה ג, א). ומתוך הרצון הגדול יתקיים בנו (תהילים קב): "אֶתֶּה תִּקְוַת יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמְרוּ אֶת כָּל צִוְיֹתָי וְאֶת כָּל חֻקֵּיהֶם. וכי יכולין הן לעשות? הניח להם עד שיעלו מן הגולה ואח"כ אני הולך ואומר להם. אמר לו הקב"ה ליחזקאל: ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל? אמר לו הקב"ה: גדול קרייתו בתורה כבנינה. לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה ובשכר קרייתו שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליהם כאלו הם עוסקין בבנין הבית" (תנחומא ויקרא, צו ד).

תשובה כהלכה

הר הג'ית ל'ינין. מה דעת הרב על עלייה לרה הבית? אנו לא עולים עדיין. מצפים לזה בכל יום בכא ובתקווה. מי שעולה על-פי פסק רבותיו צריך להקפיד על טבילה והדרגה, שלא ייכנס למקומות שאסור להיכנס אליהם.

אחוזה לכתחילה. האם מותר לאכול לכתחילה אצל אנשים שקונים יבול מכרי? כן. חמין Se עקת. האם במקום קר מותר לחסם מסוקה גברים ע"י שערן שבת, או סמה שהתיר הרב זצ"ל זה דווקא אם המסוקה נשאר חם מערב שבת? רק אם היה מערב שבת.

יח' Saן הקרקע. האם מותר לשהות יחפים בבית, או שמא עדיף שלא? מה לגבי לברך ברכת המזון וחיף? בבית צריך ללכת עם נעליים או נעלי-בית ולא יחפים. יש מקלים בקומה שנייה ומעלה ללכת בלי נעליים. ובכל מקרה - אין להתפלל או לברך ברכת המזון ללא נעליים.

"ושבתה הארץ שבת לה"

זה הזמן ללמוד ולהצטרף לעשרות אלפי הלומדים את **הלכות השמיטה** עפ"י פסקי מרן המקובל האלקי הראש"ל זצ"ל

החב' מרדכי אליהו זצ"ל

מאת: **מרדכי מאמר מרדכי** (כרך 1) - 195 עמודים

מאת: **מרדכי מאמר מרדכי** (כרך 2) - 195 עמודים

משלוח עד הבית / דרכי הוראה: 02-6521195 | מקט: 077-4448382 | harav.co.il

להזכרת שמות יקירכם בעלון - לע"נ / לרפואה / לזיווג - 050-6000417

האחים דויטש
תעשיות טקסטיל
איזור התעשייה קרית מלאכי

קונדיטוריה
האחים עיני
בני ברק. כשרות למהדרין
איכות ועבודה עברית

בית הדין לדיני ממונות
"דרכי הוראה"
בבית המדרש של מרן הראש"ל זצוק"ל
טל. 02-6514399 | פקס. 02-6536842

הפצת "קול צופין"
הפצה שבועית של
עלוני פרשת שבוע
לבתי כנסת
בכל רחבי הארץ

יוסי בן-דוד | 03-604329
BOS28908518@gmail.com

שיווק עופות בכשרות מהודרת
עם כל החומרות וההידורים של
בד"ץ "דרכי הוראה"

מיטבח של מרן הר"ח מרדכי אליהו זצ"ל
בבית מדרשו של מרן הר"ח מרדכי אליהו זצ"ל
בפינת בית הדין של "דרכי הוראה לרבנים"
טל. 058-6316969 | 15-995-995